

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Venerabili Eucharistiæ Sacramento Decisiones Theologico-Legales

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisionis XXIV. Ad Maji secundum Casum. Argumentum. Examinat: an licitè recipiat Communionem Paschalem in Ecclesia Regularium, Parocho invito? Agitur de præcepto Communionis Paschalis, & de ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94643)

quarum prima in Opere Coordinato est d. tom. 2. tract. 2. ref. 75. secunda verò ibid. ref. 81. in quibus allegat concordantes Hurtadum, Turrianum, Ochagaviam, Megallium, Bresserum, Martinum à S. Joseph, Leandrum, Pellizzarium, Quintanadvenam, Ludovicum à S. Joanne, & Dicastillum. Quibus ego addo Nicolium in *Flosculus verb. Eucharistia* n. 12. & Colleg. Salmanticens. d. tom. 10. De Sacramentis in genere tract. 4. cap. 8. n. 8. ubi notatur, dici posse, secundam Communionem parum distare à prima respectu temporis, sed non parum distare quoad obligationem, & præceptum de sumendo Viatico, cui per primam, ex sola devotione factam, non fuit satisfactum; & subdit ibidem duo exempla Patrum Societatis Jesu, scilicet P. Guasconis, & P. Claudii Aquavivæ Præpositi Generalis, qui etiam manè celebrassent, & Sacram Eucharistiam recepissent, vespere ejusdem diei, cum in periculum mortis ex morbo inopinato incidissent, iterum Sacrum Viaticum devote sumpserunt; quod etiam testatur P. Diana in cit. res. etiam P. Claudium Aquavivam manè non celebrasse, sed communicasse ex devotione cum esset infirmus, & ingravescente morbo, cum evidenti periculo mortis, post mediam noctem subsequentem sumpsisse Sacrum Viaticum scribat Gobat in *Theol. Experim. Sacram.* d. tr. 4. num. 177.

Quid igitur dicendum in hac controversia? Quid tenendum, cum hinc inde sint rationes, & Doctores gravissimi, sibi ipsis invicem contrarii? Quibus adhaerendum? En prudens, docta, & in praxi observanda distinctio; quam (recedendo à sua prima opinione negativa) ponit Tamburin. in 7. cit. Opuscul. de Expedita Commun. cap. 5. §. 6. in fine, his verbis: *Vel manè quis communicavit bene valens, & deinde incidit in morbum periculosum, ita ut credatur non porrecturus vitam ad diem sequentem, & hunc iterum posse eodem illo die, immo debere communicare per viaticum probabile erit ex auctoritate tot Doctorum; nec aliud ipsos velle, si eorum verba, & rationes perpendantur, existimo. Vel manè quis dum laboraret periculoso morbo, pro quo si illud periculum advertebatur, poterat ei dari (Viaticum) ipse tamen communicavit ex devotione; & hunc non posse iterum eodem die communicare, si recrudescat tunc morbus, ob quem judicetur eodem die moriturus, constanter affirmo. Et de hoc casu ego sum locutus in hoc num. 10. locutus enim sum de eo, qui communicavit in manè (infirmus) deinde incidit in periculum. Ratio utriusque partis distinctionis est, quia in priori casu, (scilicet sanitatis) ex probabili sententia non est satisfactum præcepto communicandi in periculo mortis; ille enim in periculo non erat, quando (sanus) communicavit. At in posteriori casu satisfactum est, quia jam erat in periculo, quamvis non putaretur esse, vel quamvis cum ea intentione non communicaverit. Sicut si manè diei festi audis Sacrum, licet nescias illum esse diem festum, satisfacis præcepto; quia tunc rem præceptam jam implevisi, neque Missam aliam teneris audire post scientiam Festi, ut alibi docuimus in Decal. lib. 4. cap. 2. §. 2. num. 18. Ecclesia enim præcipit auditionem Missæ simpliciter, non intentionem satisfaciendi præcepto; Igitur cum percussus in nostro casu igneis globulis communicasset eadem die, non infirmus, sed sanus ex simplici devotione, erit iterum statim à Parocho communicandus, etiam non jejunus, & per Viaticum, si periculum mortis imminet.*

DECISIONIS XXIV.

Ad Maji secundum Casum.

ARGUMENTUM.

Examinat, an licitè, quis recipiat Communionem Paschalem in Ecclesia Regularium. Parocho invito? Agitur de Præcepto Communionis Paschalis, & de Privilegiis Regularium circa administrationem Sacramentorum. Resolvitur Casus negativè.

SUMMARIUM.

- 1 Fideles olim tenebantur audire Missam in propria Parochia; & ibi recipere Sacramenta.
- 2 Monachi, & Regulares, olim non ordinabantur Sacerdotes, & erant subiecti Parocho loci, ac Episcopo in omnibus, & per omnia.
- 3 Monachi, atque Regulares, licet olim fierent Sacerdotes, nulla Sacramenta administrabant laicis.
- 4 Familiarium appellatione apud Regulares veniunt servientes, & degentes in eorum claustris die, ac nocte.
- 5 Eucharistia olim ter in anno sumenda erat de Præcepto. Nunc semel in Paschate.
- 6 Paschatis tempus pro Præcepto Communionis adimplendo, quale sit?
- 7 Parochus potest prorogare tempus Paschatis pro præcepto Communionis adimplendo.
- 8 Monachis injunctum est Præceptum de Communicando semel in mense; ac etiam Clericis.
- 9 Regulares administrant Sacramentum Eucharistia laicis ex Privilegiis Apostolicis toto anno; excepto Paschate Resurrectionis.
- 10 Regulares ministrantes Eucharistiam laicis in Paschate incidunt in excommunicationem Papalem; & possunt ab Episcopo suspendi à Divinis.
- 11 Privilegia, quæ derogant juri communi, debent strictè interpretari.
- 12 Laicus communicans in Pascha in Ecclesia Regularium non satisfacit Præcepto; & peccat mortaliter.
- 13 Regularis Communicans Laicum in die Paschatis peccat mortaliter.
- 14 Suppositio in re prohibita non sufficit, sed opus est certitudine.

CASUS SECUNDUS.

Parochianus Parocho non benevolus communionem Paschalem in Ecclesia Regularium recipit. Queritur, an licitè?

Ad majorem intelligentiam materiæ, de qua in casu, præmissa fuerunt quatuor notanda.

Primum, quod olim omnes CHRISTI fideles tenebantur audire Missam, Divinaque Officia festivis non diebus in propria Parochia; adeo ut non licebat adire aliam Ecclesiam. cap. Primatus 6, dist. 71, cap. in Dominici 4. & cap. nullus. §. 9. q. 2. Et

Et multò minus permiffum erat iisdem fidelibus percipere Sacramenta extra fuam Ecclefiam Parochialem, aut ab alio Sacerdote, quàm à proprio Parocho, vel ab ejus delegato. *cap. Placuit. ult. de Penit. diff. 6. & est repetitum in cap. 2. de Parochiis.*

Secundùm. Cessabat autem priscis temporibus occasio se absentandi à Parochiali Basilica, & divertendi ad Ecclesias Regularium pro Divinis Officiis, & Missis audiendis, atque pro Sacramentis participandis, tum quia Regulares omnes sive Monachi, sive Mendicantes non fiebant Sacerdotes; immò prohibebantur ordinari; tum etiam quia vivebant more reliqui populi secularis sub Parocho, & ab eo Sacramenta, aliaque Divina recipiebant; & eidem solvebant Decimas, & erant in omnibus, & per omnia subditi Episcopo, ac Ordinario loci, tam quo ad personam, quàm quo ad Ecclesias. Fagnan. in *cap. Nimis prava num. 2. De excessib. Prælator. Rota dec. 17. num. 2. par. 1. rec. Emin. Card. de Luca De Regularib. disc. 1. n. 5. & de Jurisdic. disc. 28. num. 8. Emp. Card. de Albitis De Jurisdic. Card. in suis Titulis Discip. 2. à num. 4. & seqq. Et de prædicta subjectione Regularium constat ex *cap. Constitutus. cap. Cum Venerab. & cap. Cum dilectus filius. De Religios. domib.**

Tertium. Et quia cursu temporis pro bono communi Ecclesiæ recessum fuit ab antiqua simplicitate, & concessum fuit Regularibus, ut ad sacros Ordines promoverentur; & in suis Ecclesiis per se ipsos Missam, & Divina Officia celebrarent, non per hoc poterant administrare Eucharistiam personis laicis. Pignatell. tom. 6. *consult. 98. num. 86.* Cumque de facto capissent aliqui Regulares eam distribuere, & orta essent jurgia inter eos, & Parochos dolentes, quod à Regularibus non solum testatores retraherentur, ne legata relinquerent Matricibus Ecclesiis, sed etiam quod ipsi Regulares avocarent laicos ab accessu ad Ecclesias Parochiales; ac iisdem administrabant Sacramenta Eucharistiæ, Extremæ Unctionis, & Matrimonii; idcirco ad obviandum his indolentiis, in Concilio Vienneſi anno 1312. sub Clemente Papa Quinto, promulgata fuit excommunicationis sententia, ipso facto incurrenda, & Summo Pontifici reservata contra Regulares præmissa facientes, ut legitur in *Clem. 1. de Privileg. in cuius fine tantummodò permittitur Regularibus, ut possint administrare Sacramenta familiaribus suis domesticis, & pauperibus degentibus in hospitalibus eorundem. Porro appellatione familiarium intelliguntur, qui diu, noctuque permanent in Conventu; nam simplices servientes, qui serviunt de die, & de nocte vadunt ad suas domos, debent recipere Sacramenta in Parochia, ut declaravit S. Congregatio Concilii in una Firmana 17. Julii 1655. de qua in Synodo Diocesana Abbatia Farsen. in *Tir. de SS. Euchar. Sacram. vers. Seculares.**

Quartum. Sed quia vel multitudo fidelium sic requirebat, vel sic conveniebat doctrinæ, pietati, & zelo Regularium, placuit Apostolicæ Sedi iisdem privilegia concedere, & permittere, ut non solum possent in eorum Ecclesiis publicè Missas tam solemnes, quàm privatas, & alia Divina Officia celebrare; sed etiam Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ fidelibus ad eos confluentibus impartiri, excepto tamen tempore, in quo ipsi fideles tenentur ex præcepto Ecclesiæ Eucharistiam sumere, videlicet pro Viatico in articulo mortis, & in seſſe

Natalis Domini, Pascha Resurrectionis, & Pentecostes, ut antiquitus observabatur. *cap. Et si non frequentius 16. & cap. Seculares 19. De consecr. dist. 2. quæ tria tempora, refrigerante fidelium charitate, restricta fuere ad solum festum Paschæ Resurrectionis Domini; adeò ut hodie semel tantùm in anno Eucharistia de præcepto sit recipienda in Paschate. cap. Omnis utriusque sexus. De Pœnit. & Remissionib. quod fuit confirmatum in Tridentino Concilio sess. 13. de Euchar. can. 9. Appellatione autem Paschatis pro hac obligatione adimplenda intelliguntur dies octo ante, & dies octo post Dominicam Resurrectionis, ut declaravit Eugenius Quartus Constitutione sua XX. quæ incipit Fide digna &c. De consuetudine autem non est concurs observantia, nam in Hispania intelligitur tota Quadragesima; in Dalmatia post medietatem Quadragesimæ; teste Pace Jord. tom. 1. lib. 3. tit. 3. num. 47. & 48. ubi notat ex rationabili causa polle à Parocho hoc tempus suis Parochianis prorogari; & appellatione Parochi venit Papa in toto mundo, Episcopus in sua Diœcesi, & Parochus, qui habet distinctam Parochiam subiectam suæ Ecclesiæ Parochiali. At regularibus, & Monialibus injunctum est de Jure Ecclesiastico, ut communicent semel saltem in mense. *Clem. Ne in agro. §. Sanè de Statu Monachor. Si cut etiam Clericis, quamvis in minoribus Ordinibus constitutis. cap. Clericus 12. quest. 1. Sed Trid. sess. 23. de ref. cap. 11. & de Regular. sess. 25. cap. 10. ad dictam frequentiam Communionis mandat exhortari.**

Igitur ex Privilegiis Apostolicis pluries, & per plures Summos Pontifices concessis Ordinibus Regularibus, (quæ Privilegia referuntur à Mancino in *Practica Visuandi Infirmos Practic. 8. dub. 9. vers. Sed postea. à P. Augustino à Virgine Maria Carmelita De Privileg. Religios. verb. Eucharistia. Et à Pignatello tom. 4. consult. 152. num. 11.) possunt nunc Regulares administrare Eucharistiæ Sacramentum fidelibus toto anni tempore; excepto tamen die Paschatis Resurrectionis Domini; nam in eo Pontifices volunt, ut Christi fideles ad satisfaciendum præcepto annuæ Communionis, in propria Parochia communicent, ut fuit statutum in *cit. can. Omnis utriusque sexus. Et declaravit Sacra Congregatio Concilii die 23. Januarii 1586. de qua Fagnanus in eodem cap. Omnis utriusque sexus n. 43. De Penit. & Remissionib. sic enim expedit, ut proprii Pastores saltem semel in anno, agnoscant vultum sui pecoris; & idèò Regulares, qui tali die Resurrectionis Dominicæ administrant Eucharistiam personis laicis, absque expressa licentia Parochorum incidunt in Excommunicationem latæ sententiæ, reservatam Summo Pontifici vigore prædictæ *Clem. Religiosi. De Privileg. Et locorum Ordinarii, postquam de hoc sibi constiterit, possunt eos excommunicatos facere publicè denunciari. Fagnan. in cap. Cum Capella num. 26. de Privileg. tom. 7. Beja de Casib. Conscientiæ part. 4. cas. 14. Jordao. d. tom. 1. lib. 3. tit. 3. num. 50. Theſaur. de Penit. Ecclesiasticis part. 2. verb. Parochialia jura num. 2. Immo procedere contra illos etiam ad pœnam suspensionis à Divinis, ut Summus Pontifex Urbanus VIII. significare fecit Archiepiscopo Neapolitano die 20. Martii 1639. ut habetur in Constitutionibus Michaelis Justiniani Vicarii Apostolici Alerien. lib. 3. tit. 1. n. 10.***

Et quoniam disputant Moralistæ, an saltem Regulares in die Dominico Resurrectionis Domini possint Eucharistiam elargiri laicis illis, qui

K 2

vel

vel in hebdomada antecedenti eam receperunt in Parochia pro adiungendo praecepto; vel animum habent eam recipere in hebdomada sequenti; & super hoc multi multa dicunt; amplectenda est opinio Navarri in *Manuali* cap. 21. num. 25. Henriquez lib. 8. cap. 55. & Azorii tom. 1. lib. 8. cap. 30. quae. 7. docentium, Regulares absque Episcopi, vel Parochi licentia nulli eo die Resurrectionis Domini Eucharistiam impertiri debere, quia in Privilegiis Sixti IV. & Leonis X. habentur haec verba:

11 *Præterquam in die Resurrectionis Dominica, & privilegia, quando juri Communi derogant, non debent laxari, sed stringi; tantò magis quia sic pluries declaravit Sacra Congregatio Concilii die 13. Januarii 1586. die 14. Martii 1615. die 2. Martii 1619. ut testantur Gavantus in Manuali verb. Eucharistia num. 23. Nicolius in Floscul. verb. Regulares num. 30. Barbosa de Parocho cap. 20. n. 10. & in Decis. Apostolicis collectan. 335. verb. Eucharistia num. 4.*

His prænotatis resolvendo Casum propositum, dicendum est, Parochianum non benevolum Parocho, recipientem Communionem Paschalem in Ecclesia Regularium; si absque speciali licentia ipsius Parochi, aut Curiae Episcopalis id agat, non licite agere, tum respectu sui ipsius, tum respectu Regularis Eucharistiam sibi ministrantis. Agit illicitè quo ad se, quia non satisfacit Præcepto Ecclesiae;

12 *ut declaravit Sacra Congreg. die 23. Januarii 1586. apud Mancinum d. Practica Octava dub. 9. vers. Fuit etiam. Jordan. d. tom. 1. lib. 3. tit. 3. num. 79. & Barbosa de Parocho cap. 20. num. 11. & ibi Nugnus, Suarez, Portellus, & Villalobos; quibus adde Bonaciam de Sacram. Eucharist. tom. 1. disp. 4. q. 7. punct. 2. num. 7. Et Collegium Salmanticen. tom. 10. de Sacram. in genere tract. 4. cap. 9. num. 17. Et peccat mortaliter, nam se non conformat ordinationi Ecclesiae: & cooperatur peccato mortali, quod committit Regularis ministrans ei Eucharistiam sine debita Jurisdictione, & facultate, Reginald. in Pract. lib. 29. num. 90. & 94. & Gobat. in Theolog. Expositim. Sacram. tract. 3. num. 73.*

Illicitè igitur agit etiam respectu Regularis ministrantis, qui pariter mortaliter peccat, transgrediens mandata Ecclesiae, & usurpans sibi alienam jurisdictionem, qua de causa incurrit etiam excommunicationem Papalem ex cit. Clem. Religiosi. de Privilegiis. Aqua enim tueri, seu præservare non potest ignorantia, quia, cum hoc Præceptum, de Communionem Paschali recipienda, sit notissimum, insertum in corpore Juris, de quo loquuntur omnes libri, & erudiuntur etiam pueri, & puellæ in scholis Doctrinæ Christianæ; non potest esse in Regulari Sacerdote nisi ignorantia crassa, culpabilis, & supina; quæ non excusat ab incurfu censuræ latae in d. Clem. Religiosi, ut bene probat Thesaurus de Penis part. 1. cap. 15. ubi plurimos citat Theologos, & Canonistas. Quamvis contrarium astruat Philippinus de Privilegiis Ignorantiae num. 570.

Neque suffragaretur eidem Regulari suppositio, quod ille Parochianus habuerit licentiam à suo Parocho; quia in re prohibita non sufficit supponere, sed opus est certitudine, & legitima probatione, prout expressè loquitur Bulla Leonis X. circa administrationem Sacri Viatici, vel Extremæ Unionis faciendam per Regulares laicis infirmis, dicentibus, proprium Parochum illa Sacramenta sibi dare denegasse; ait enim Pontifex, quod Regulares eadem Sacramenta dare nequeant, nisi dene-

gatio sibi, illegitima causa facta, vicinorum testimonio probata, aut requisitio coram Notario publico facta doceretur, ut observat Novarius in Summa Bullar. par. 2. Commentar. 114. Quapropter prudentis Regularis est, non citò credere Parochiano non benevolo Pastori suo; sed ab eolegitimum testimonium, de licentia habita communicandi extra Parochiam, exigere, vel eum hortari, ut pareat praecepto Ecclesiae; & suo Parocho obsequatur; attento maxime Juris axioma, quod laici infesti sunt Clericis, cap. Laici 2. quæst. 7. & cap. Clericis 3. De Immunit. Eccles. in 6. 15 Negandum tamen non est, quod si Parochianus alienus petens Communionem Paschalem à Regulari Sacerdote, affirmans, se habere licentiam à suo Parocho, esset Vir probus, bene cognitum eidem Regulari, & timoratae conscientiae, posset ei credere, & absque incurfu Censuræ Sacram Synaxim præbere, juxta Magistralem doctrinam, ac punctuale responsum Lapi allegat. 126. prout etiam si idem Vir probus, nobilis, ac solitus frequentare Sacramenta, asseveraret, se satisfacisse Præcepto in Parochia intra hebdomadam sanctam, vel satisfactorum, antequam transiret Octava Paschæ; ut præter Morales Theologos concedit Jordanus cit. tom. 1. lib. 3. tit. 3. num. 79.

DECISIONIS XXV.

Ad Maji Casum Prudentialem,

ARGUMENTUM.

Investigat, quanto tempore conveniat differre sumptionem cibi corporalis post sumptam EUCHARISTIAM? Explicatur varietas Horarum pro officiis Divinis apud antiquos. Ponderatur, quamdiu species Sacramentales durent in stomacho ex Medicorum opinione, ac Theologorum.

SUMMARIUM.

- 1 Cibus corporalis post Eucharistiam sumptam quanto tempore differendus?
- 2 Nox apud Hebraeos dividebatur in quatuor partes, quæ dicebantur Vigiliae.
- 3 Hora diei erant duodecim, & dividebantur in quatuor partes.
- 4 Officium Divinum olim quibus horis recitaretur?
- 5 Communionem recepta non sumebatur cibus, nisi post sex horas de Jure antiquo.
- 6 Sputum est interdicens recepta Communionem sacra.
- 7 Species Sacramentales dum durant in stomacho, augetur gratia.
- 8 Species Sacramentales quanto tempore durent in stomacho?
- 9 Laici post receptam Sacram Communionem quid debeant facere?

CASUS PRUDENTIALIS.

Fuit interpellatus Parochus à pia persona, quæ Sacram sumpsit Eucharistiam; quanto tempore conveniret, differre sumptionem cibi corporalis? Queritur, quid respondendum sit ab eodem Parocho?

Triplex responsum dari posse, dictum fuit: Unum secundum Jus. Alterum juxta Doctorem Sententiam. Tertium respectu Rationis.

Quoad Primum. De Jure respondendum foret à Parocho, cibum corporalem non esse sumendum, nisi